

CBKE – dekada pasji i czynu.

Pamiętam, gdy pierwszy raz zetknąłem się z ideą powstania Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej. Było to ponad dziesięć lat temu, gdy mało kto jeszcze słyszał o komunikacji elektronicznej, a prawem komputerowym zajmowali się w Polsce tylko nieliczni. Wtedy po raz pierwszy zetknąłem się z prof. dr hab. Jackiem Gołaczyńskim, który zainicjował powstanie na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii naszego Uniwersytetu jednostki naukowo – badawczej poświęconej prawu nowych technologii.

Inicjatywa ta spotkała się z bardzo życzliwym przyjęciem ze strony władz dziekańskich i co ciekawe mimo pionierskiego charakteru zrzeczyła sporo grono entuzjastów, którzy swoim technologicznym „hoplem” zarażali kolejnych. Profesor Gołaczyński posiadał odpowiednią estymę naukową, świetne kontakty (w tym międzynarodowe – m. in. mam tu na myśli niekwestionowanego inspiratora idei Centrum Prof. Wolfganga Kiliana - szefa *Institut für Rechtsinformatik* na Uniwersytecie w Hanowerze) i niesamowity zmysł organizatorski. Był doskonałym menadżerem. Ja byłem „katalizatorem” - niepoprawnym zapaleńcem, jeżeli chodzi o związki prawa z nowymi technologiami

Pamiętam, jak pierwszy raz usłyszałem od Profesora proponowaną nazwę naszej organizowanej właśnie jednostki „prawa komputerowego”: Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej. Merytorycznie doskonała – maksymalnie szeroka, bo nie ograniczająca się do komputerów, czy Internetu (tak, jak – słusznie - nie ograniczająca się tylko do kwestii prawnych). Próbowałem jednak wymówić tą nazwę jednym tchem, ale od razu wpadłem w zadyszkę i zgubiłem słowa – środkowe człony nazwy. Trzeba wymyślić skrót! Jakoś automatycznie wyszedł mi zlepek – „CBKE”: skrótową nazwą naszego Centrum powinno być CBKE – wykrzyknąłem z entuzjazmem na jednym ze spotkań organizacyjnych. I tak zostało: CBKE.

Na marginesie warto dodać, że do dziś zdarza się na oficjalnych uroczystościach (w czasach gdy już przecież jesteśmy bardzo znani w środowisku), że osoby wymieniające pełną nazwę CBKE gubią jakiś jej człon. A to zabraknie „ekonomicznych”, a to „prawnych i ekonomicznych”. Są to zabawne sytuacje, zwłaszcza, gdy sam się przejęzyczę (w emocjach jakiegoś oficjalnego wystąpienia) lub gdy zrobi to na otwarciu ważnej konferencji dziekan albo nawet sam Profesor – niekwestionowany „Ojciec Założyciel”. Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej to naprawdę trudna do zapamiętania nazwa. CBKE już nie.

Z rozrzewnieniem wspominam pierwsze inicjatywy w CBKE i ludzi, którzy animowali pierwsze projekty w ramach Centrum. W naszej jednostce naukowej działało wtedy dosłownie kilka osób. Za to byli to prawdziwi zapaleńcy – „Pionierzy CBKE”. W tym przede wszystkim Agata Jaroszek, Sebastian Zakrzewski, Darek Sielicki, Ewa Galewska, Darek Adamski czy Wojciech Dubis, którzy po dziś dzień stanowią zgraną grupę badaczy i aktywistów w tej materii

Mieliśmy tymczasowe pokoje w starym budynku, zakurzone meble, Do tego bardzo brakowało nam sprzętu i funduszy. Liczył się jednak entuzjazm. Właśnie dzięki temu zapalowi i przy dużym zaangażowaniu osobistym odbyło się wiele konferencji i seminariów. Przeprowadzone zostały również ciekawe eksperymenty m.in. w ramach projektu „E-court” przeprowadzonego przez CBKE we współpracy z Sądem Okręgowym we Wrocławiu, gdzie odbyła się pierwsza symulowana rozprawa z zapisem wideo przy wykorzystaniu

nowoczesnych systemów do rejestracji, prezentacji dowodów oraz wideokonferencji – jeszcze w 2003 roku!

Z inicjatywy CBKE do programu studiów wprowadzony został nowy przedmiot na kierunku - prawo pt. *Prawne i Ekonomiczne Aspekty Komunikacji Elektronicznej* (rok akademicki 2003/2004). Wkrótce powstał również do niego zbiorowy podręcznik o tym samym tytule (oczywiście pod redakcją profesora Jacka Gołaczyńskiego). Zarówno przedmiot, jak i podręcznik były bardzo pionierskie jak na owe czasy (oferowały interdyscyplinarne i kompleksowe podejście do zagadnień prawnych i ekonomicznych analizowanych poprzez pryzmat korzystania ze środków komunikacji elektronicznej jako nowej płaszczyzny dla powstawania stosunków społeczno-ekonomicznych). Aż trudno uwierzyć, że niespełna dekadę później w programie nauczania na studiach prawa na stałe zagościł przedmiot technologie informacyjne, który prowadzony jest przez naszą jednostkę poczynając od roku akademickiego 2009/2010. W zeszłym roku Centrum wydało kolejny zbiorowy podręcznik, tym razem jednak do nauki TI i to w formie e-booka. Obecnie prowadzone są zaawansowane prace zmierzające do wdrożenia e-lerningu na naszym wydziale, gdzie nie kto inny jak CBKE wiedzie prym.

W początkowych latach działalności ważnym celem współpracowników CBKE było poszukiwanie i rekrutacja wśród studentów, absolwentów lub doktorantów nowych członków – działaczy. Kusiliśmy ich punktami za publikację, nakłanialiśmy do współpracy, do wkładu organizacyjnego w pierwsze konferencje, do osobistego zaangażowania. Szukaliśmy ludzi z zapalem i prawdziwą pasją. W zamian najczęściej oferowaliśmy przede wszystkim satysfakcję i prestiż.

Bardzo często, gdy jako czołowy agitator CBKE, prezentowałem studentowi, absolwentowi czy doktorantowi naszą jednostkę (celem namówienia go do ewentualnej współpracy – organizowania wydarzeń, publikowania na łamach naszego Biuletynu Naukowego, etc.), widziałem tylko skrzywioną twarz i pytanie: -„C-e-B-e- co?” A po krótkim wyjaśnieniu zdawkowe stwierdzenie: -„Nie słyszałem. A co ja będę z tego miał?” W takim wypadku zazwyczaj od razu wiedziałem, że nie trafiłem na właściwą osobę, ponieważ CBKE tworzyli prawdziwi zapaleńcy. Ludzie, którzy nie pytali co mogą zyskać przy CBKE, ale jak mogą się przyczynić do jego rozwoju. Pasjonaci. Nie szkodzi, że na początku było ich tak niewielu, gdyż potrafili oni z czasem zarazić swą pasją innych. To tym niewielu, CBKE zawdzięcza dziś tak wiele. I dzięki nim Centrum znane jest i szanowane w kraju i zagranicą.

Dziękuję Tobie Profesorze, dziękuję Wam wszystkim, z którymi rozpędzaliśmy wspólnie ten pociąg zwany CBKE. Pociąg karmiony szczerą pasją i osobistym zaangażowaniem. Dziękuję również Wam - obecnym działaczom - za to, że ta lokomotywa wciąż ma węgiel, dużo pary i chce jechać do przodu. Nie dlatego, że „opłaca” w sensie materialnym, ale przede wszystkim dlatego, że chcemy i kochamy to, co robimy i czym jest CBKE.

Rafał Cisek

=====

CBKE zostało utworzone Zarządzeniem Nr 30/2002 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 22 maja 2002 r. w sprawie utworzenia na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej.

Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej jest to jednostką naukowo-badawczą działającą w ramach Uniwersytetu Wrocławskiego

od 2002 r.. Jednostka ta powołana została w celu prowadzenia badań naukowych nad szeroko rozumianymi aspektami prawa nowych technologii, Kolejne lata funkcjonowania na Uniwersytecie Wrocławskim ugruntowały pozycję Centrum jako solidnego organizatora i współorganizatora przedsięwzięć naukowo - badawczych.

Priorytety działania jednostki obejmują m. in. prowadzenie w ramach i pod kierownictwem Uniwersytetu prac naukowo-badawczych, rozwijanie międzynarodowych kontaktów i współpracy naukowej, nawiązywanie współpracy z innymi organizacjami i ośrodkami akademickimi zajmującymi się pokrewną tematyką, jak również rozwijanie i kształtowanie życia naukowego wśród studentów oraz integracja środowiska studenckiego i naukowego.

Celem badań prowadzonych przez CBKE jest analiza aktualnego stanu prawa i informatyki w celu propagowania użycia nowoczesnych technologii oraz zapewniania szerokiego dostępu do nich przedstawicielom zawodów prawniczych oraz urzędnikom administracji publicznej. Do zadań jednostki należy również aktywne stymulowanie reform systemu prawnego. Większość członków CBKE stanowią sędziowie, prokuratorzy, adwokaci oraz radcowie prawni.

Wśród dotychczas zrealizowanych projektów przez Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej na szczególną uwagę zasługują m.in.:

- a) udział od maja 2011 r. w międzynarodowym projekcie badawczo-rozwojowym prowadzonym w ramach VII Programu Ramowego Badań i Rozwoju Komisji Europejskiej pod nazwą HEMOLIA (Projekt nr 261710);
- b) realizacja projektu badawczego „Obieg dokumentów elektronicznych pomiędzy sądami a urzędami stanu cywilnego w sprawach z zakresu prawa cywilnego oraz rodzinnego i opiekuńczego”, finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- c) stworzenie podstaw normatywnych oraz przeprowadzenie wdrożenia protokołu elektronicznego - od początku października 2011 r. pracownicy i doktoranci jako trenerzy prowadzą szkolenia dla sędziów i protokolantów sądów apelacyjnych i okręgowych z zakresu nowej metody protokolowania;
- d) udział w projekcie “Consumer sentiment regarding privacy on user generated content (UGC) services in the digital economy” (CONSENT);
- e) udział w projekcie eMCOD (Measuring Justice Costs and Quality), był to innowacyjny projekt realizowany w ramach programu Komisji Europejskiej Civil Justice 2007-2013;
- f) pracownicy naukowcy oraz doktoranci CBKE zgodnie z treścią zarządzenia z dnia 14 stycznia 2010 r. Ministra Sprawiedliwości stanowią trzon Zespołu do spraw informatyzacji postępowań sądowych powołanym przy Departamencie Sądów Powszechnych Ministerstwa Sprawiedliwości;

- g) udział w projekcie JUMAS finansowanym przez Komisję Wspólnot Europejskich w ramach Programu Badawczo – Rozwojowego (R&D) Technologii Społeczeństwa Informacyjnego (IST);
- h) stworzenie podstaw normatywnych oraz przeprowadzenie wdrożenia Elektronicznego Postępowania Upominawczego;
- i) partnerstwo sieci tematycznej LEFIS - Prawne Ramy Dla Społeczeństwa Informacyjnego oraz sieci Tematycznej LEFIS APTICE - Prawne Ramy Dla Społeczeństwa Informacyjnego II;
- j) udział w projekcie „Automatyczny Inteligentny System Prawny” (ALIS);
- k) udział w projekcie badawczo rozwojowym finansowanym ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego pt. „E-Sąd – Informatyzacja postępowania cywilnego” (wspólnie z Instytutem Matematyki i Informatyki Politechniki Wrocławskiej);
- l) udział w projekcie „Opracowanie modelowego rozwiązania zastosowania dokumentu elektronicznego w sądach powszechnych z uwzględnieniem aspektów prawnych, organizacyjnych i ekonomicznych” w ramach projektu Transition Facility PL2004/016-829.05.04 „Wzmocnienie polskiego wymiaru sprawiedliwości”;
- m) ECLET - Electronic Communications Legal Expertise Transfer – projekt finansowany w ramach the Marie Curie Host Fellowships for the Transfer of Knowledge;
- n) liczne konferencje, spotkania tematyczne i wykłady m. in. Ogólnopolska Konferencja pt. Stosowanie środków komunikacji elektronicznej w wymiarze sprawiedliwości (czerwiec 2003), Ogólnopolska Konferencja pt. Elektroniczne środki dowodowe w postępowaniu sądowym (kwiecień 2004), Konferencja Naukowa pt. Ulepszając Ramy Regulacyjne Łączności Elektronicznej: Wyzwania na Następną Dekadę (listopad 2007), czy też Ogólnopolski Konkurs pt. Prawo a Nowe Technologie.

